

Dansk kvalitetsdatabase for diabetisk retinopati danner grundlag for nye retningslinjer

Individuelle screeningsintervaller er en vigtig del af det nationale øjenscreeningsprogram for diabetisk retinopati. For første gang baseres retningslinjerne på data fra Danmark

Resultat fra årsrapporten, 1. januar – 31. december 2023.

Dansk kvalitetsdatabase for diabetisk retinopati fra Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

Årsrapporten 2023 fra DiaBase - Dansk kvalitetsdatabase for diabetisk retinopati viser, at der i 2023 blev gennemført 107.621 screeningsundersøgelser af 100.012 patienter. Speciallægepraksis udførte de 78%, mens øjenafdelinger, Steno Diabetes Centre og endokrinologiske afdelinger udførte 22%. Der hersker usikkerhed vedrørende størrelsen af diabetespopulationen i Danmark. Ved årets udgang havde 234.552 personer, som fortsat var i live, deltaget i screeningsprogrammet én eller flere gange. I 2023 deltog 15.359 for første gang.

Sammenlignet med andre lande er det en succes, at vi i Danmark har et nationalt øjenscreeningsprogram, hvor man på tværs af sektorer, regioner og enheder gør en ihærdig indsats for at opdage synstruende diabetesbetingede øjenforandringer i tide. Programmets gennemførelse er i alle regioner udfordret af kapacitetsproblemer i både primær- og sekundærsektoren. Det er derfor særdeles positivt, at andelen af undersøgelser, som gennemføres inden for den anbefalede tidsramme fortsat stiger – fra 39% i 2021 til 51% henholdsvis 64% i 2022 og 2023. Databasens styregruppe skønner imidlertid, at der er et stort potentiale for at forbedre programmets kvalitet via indsatser, der øger patienternes deltagelse og behandlingseenhedernes tildeling og overholdelse af screeningsintervaller. Ligesom i tidligere år er både over- og underscreening en del af udfordringerne.

Fra 1.1.2024 er indført nye nationale retningslinjer for tildeling af individuelle sygdomsbestemte screeningsintervaller. For første gang er retningslinjerne ikke kun baseret på udenlandske studier og anbefalinger. Data fra DiaBase har bidraget væsentligt til, at øjenlægerne på tværs af landet er enedes om en forenklet screeningsalgoritme med længere screeningsintervaller for screeningsnegative og patienter med retinopati, der ikke er behandlingskrævende. Disse grupper udgør størstedelen af patienterne. Succesfuld implementering af de nye retningslinjer skønnes derfor at have betydelige konsekvenser for både den enkelte patient og programmets gennemførelse. Data fra DiaBase vil vise om det lykkes.

Årsrapporten viser igen i år en markant social ulighed i forekomsten af diabetesbetingede øjenforandringer blandt programmets deltagere. Der er tydelig forskel mellem regionerne og internt i regionerne. Værst ser det ud for borgere i kommuner med lav lønindkomst og uddannelsesniveau. Mange forskellige faktorer af både individuel og strukturel karakter bidrager

til denne ulighed. Som det bl.a. er påpeget af Diabetesforeningen, er nogle kommuner særdeles restriktive med tildeling af hjælpemidler som flash glucosemåler, og nogle patienter er økonomisk så udfordrede, at de undlader at tage diabetesmedicin som anbefalet. Uligheden kalder på kvalitetsforbedrende tiltag i den daglige klinik såvel som på organisatorisk og politisk plan.

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele årsrapporten kan læses på sundhed.dk:

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/kroniske-sygdomme/diabetes>

Forfattere: Nis Andersen (formand), Anders Ramløv Ivarsen, Peter Jeppesen, Jens Andresen, Javad Nouri Hajari, Caroline Schmidt Laugesen, Jakob Grauslund, Jesper Skov, Toke Bek, Katja Christina Schielke, Lone Witt Nicolini, Marie-Louise Bøegh, Julie Mark, Jakob Riis og Dorte Gilså Hansen.

Interessekonflikter: Ingen